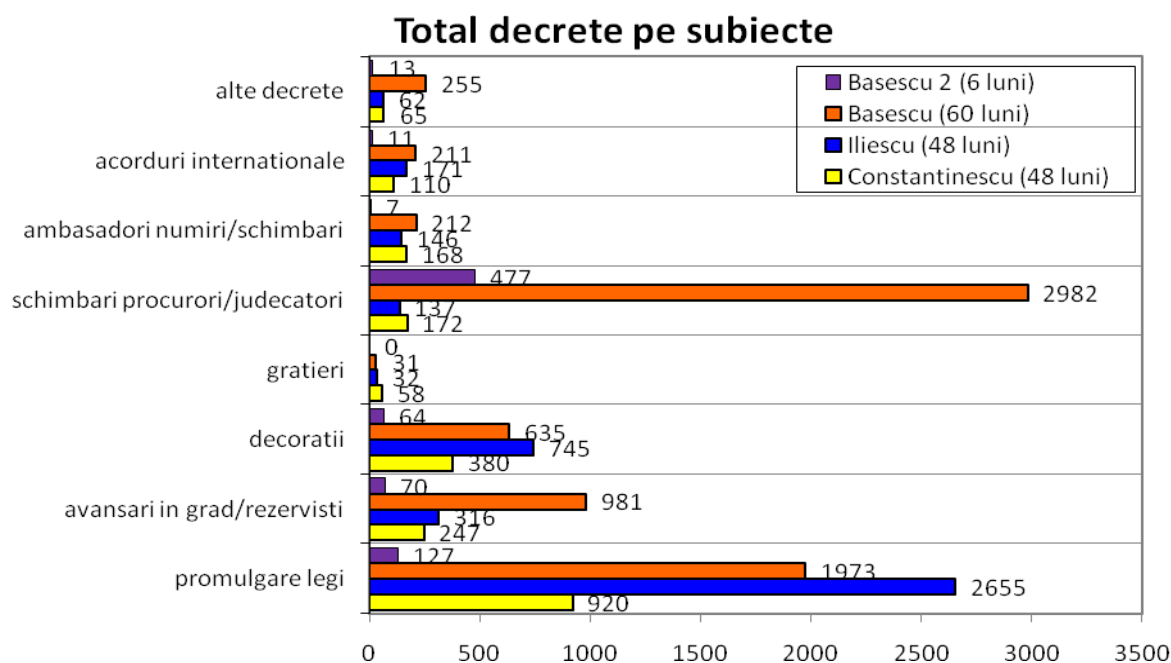

Președintele jucător în justiție

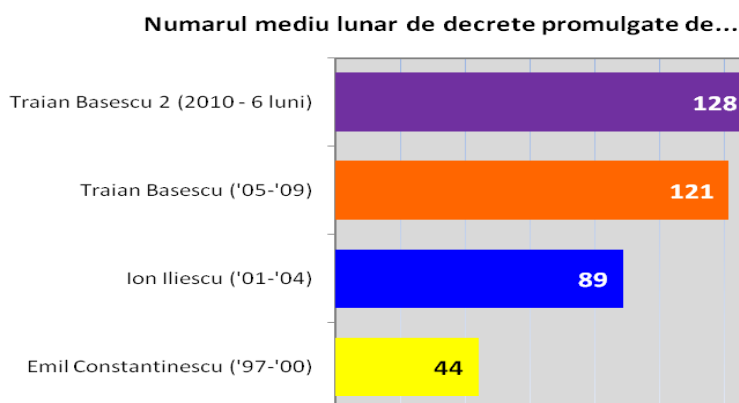
În primele 66 de luni ale mandatelor de președinte (2005-iunie 2010), **Traian Băsescu a schimbat de 20 ori mai mulți procurori și judecători decât Ion Iliescu (în mandatul 2001-2004) ori Emil Constantinescu (1997-2000)**. Astfel, actualul șef al statului, a emis 2982 decrete de schimbare a unor procurori/judecători în mandatul 2005-2009, la acestea adaugându-se 477 decrete pe aceeași temă emise în primele șase luni ale anului 2010. Prin comparație, Emil Constantinescu a emis 172 de decrete cu acest subiect în perioada 1997-2000, iar Ion Iliescu, în perioada 2001-2004, a emis 137 de decrete privind numirea/schimbarea unor procurori/judecători.

Făcând o medie lunară a decretelor emise de cei trei președinți (pentru a se obține un termen de comparație mai precis, dată fiind durata inegală a mandatelor), rezultă abordări total diferite ale celor trei președinți.

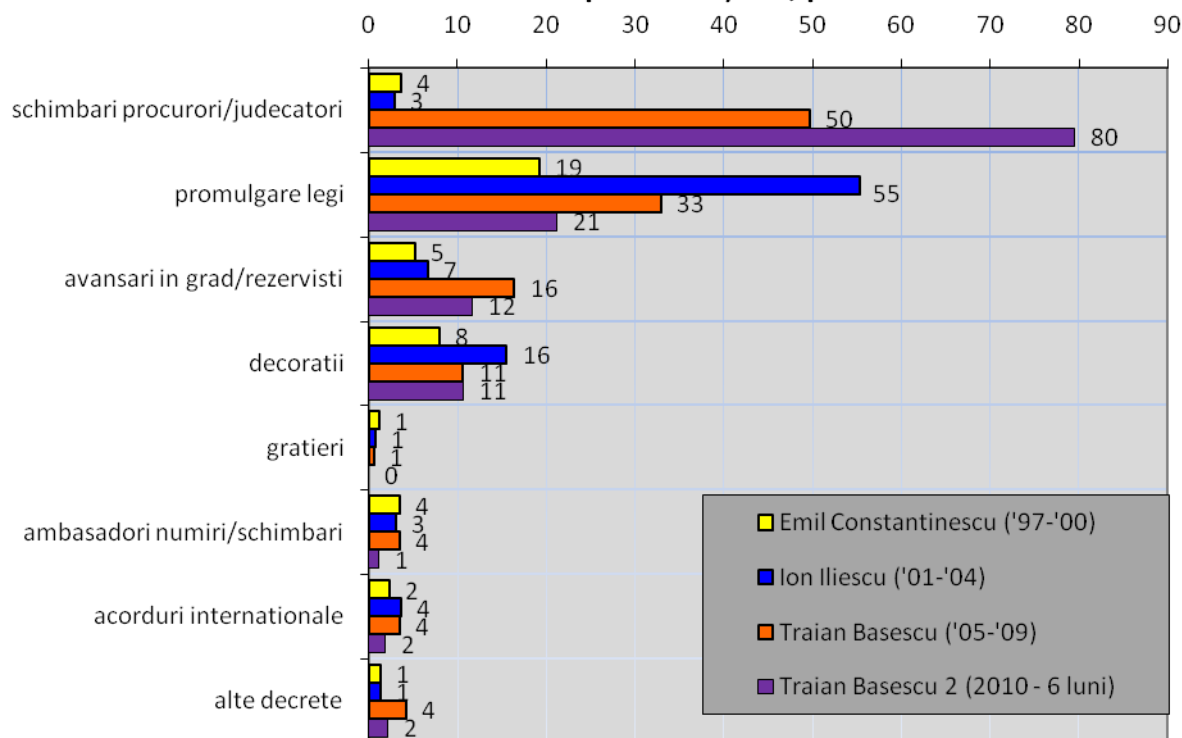
Astfel, în medie, Emil Constantinescu a emis 44 decrete pe lună, în vreme ce Ion Iliescu a emis 89 decrete

lunar, iar Traian Băsescu a semnat 121 de decrete în fiecare lună din mandatul 2005-2009, respectiv câte 128 de decrete în lunar în primele șase luni din 2010.

Ducând comparația mai departe, putem vedea poșilurile mandatelor celor trei președinți, punând în evidență și distribuția tipurilor de decrete pe care aceștia le-au emis în medie într-o lună. Obținem astfel, un indicator destul de ușor de folosit „comportamentul mediu lunar al președintelui”.

Medii lunare ale decretelor prezidențiale, pe domenii

Astfel, spre exemplu, în primele șase luni ale mandatului început la finalul lui 2009, din cele **128 de decrete emise de președintele Traian Băsescu, 80 au privit schimbări de procurori/judecători (circa 63% din totalul decretelor emise într-o lună)**, 21 de decrete au privit promulgarea unor legi, 12 au fost legate de avansări în grad sau treceri în rezervă a unor militari, ș.a.m.d.

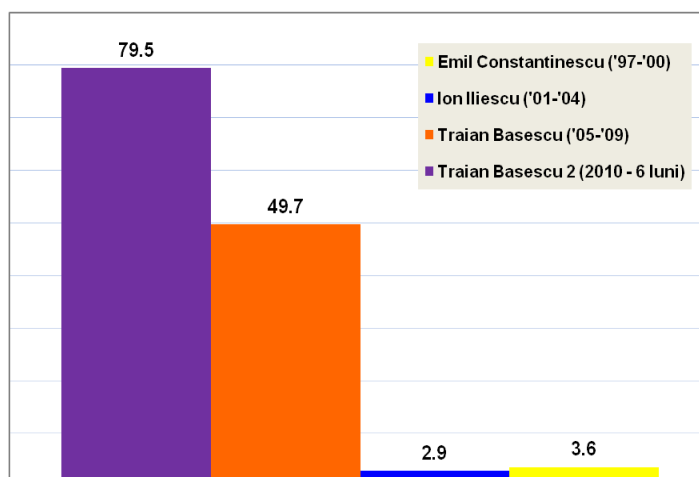
În primul mandat al președintelui Băsescu (2005-2009), din cele 121 decrete emise în medie pe lună, 50 priveau schimbarea unor procurori (41% din decretele emise într-o lună).

Prin comparație, în mandatul lui Emil Constantinescu (1997-2000), acesta a emis în medie 44 de decrete pe lună, dintre care 4 priveau schimbări de procurori/judecători (sub 10% ca pondere în totalul decretelor).

În mandatul 2001-2004 al lui Ion Iliescu, acesta a emis în medie 89 de decrete lunar, dintre care doar 3 priveau schimbarea unor procurori/judecători (sub 4%).

- In primele șase luni ale mandatului castigat in decembrie 2009, Traian Basescu a semnat in medie 79.5 decrete de numire/schimbare a unor procurori sau judecatori.
- In mandatul 2005-2009, Traian Basescu a semnat lunar 49.7 decrete de numire/schimbare a unor procurori/judecatori.
- In mandatul 2001-2004, Ion Iliescu a semnat in medie 2.9 decrete de schimbare/numire a unor procurori/judecatori.
- In mandatul 1997-2000, Emil Constantinescu a semnat, in medie, 3.6 decrete de numire/schimbare a unor procurori/judecatori.

Schimbări de procurori/judecatori - medie lunară

Precizări metodologice:

Datele luate în calcul pentru această analiză provin din informațiile publicate pe pagina de internet a Camerei Deputaților, la rubrica Repertoriu legislativ:

http://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.frame.

Aici sunt publicate texte legislative din 1864 și până în prezent, sub egida Consiliului Legislativ, organ consultativ de specialitate al Parlamentului, căruia îi revine, potrivit art 79 și 150 din Constituția României și legii sale organice, nr 73/1993, obligația elaborării și publicării de repertoriu legislative. Această obligație legală derivă din principiul conform căruia, în România, există o singură evidență oficială a legislației. Cu această precizare, ne asumăm veridicitatea cifrelor statistice analizate mai sus, sub rezerva corectitudinii publicării lor pe această pagină de internet. De asemenea, precizăm că datele au fost prelucrate până în luna iunie 2010, orice neconcordanță cu repertoriul legislativ în prezent reprezentând efectul unor modificări ulterioare.

Analiza de față cuprinde o monitorizare a tuturor decretelor emise de ultimii trei președinți: Emil Constantinescu – mandatul 1997-2000, Ion Iliescu – mandatul 2001-2004, Traian Băseșcu – mandatul 2005-2009 și primele șase luni din mandatul început în decembrie 2009.

Aceste decrete au fost numărate și introduse într-o bază de date în funcție de obiectul emiterii lor. Pentru aceasta, ne-am oprit la următoarele categorii, derivate din funcțiile generale ale instituției prezidențiale:

1. **Promulgarea legilor** – este atribuția fundamentală pe care șeful statului și-o exercită prin intermediul decretelor. Conform Constituției, Președintele României poate promulga o lege sau o poate retrimite în forul legislativ pentru a fi reanalizată. Șeful statului poate face uz doar o singură dată de acest drept, fiind nevoit să promulge legea, chiar și în condițiile în care nouă rundă de dezbateri parlamentare confirmă forma inițială a legii. În consecință, această atribuție reprezintă mai degrabă o reflectare a dinamismului parlamentar decât un efect al proactivității proprii.

2. **Avansări în grad și treceri în rezervă (din armată sau poliție)** – în calitatea de comandant al forțelor armate și președinte al Consiliului Superior de Apărare a Tării, șeful statului are dreptul constituțional de a avansa sau de a trece în rezervă militarii, pe baza unor

criterii ce țin de activitate, performanță sau vârstă (în cazul trecerii în rezervă). Deciziile sale reflectă o voință proprie, chiar dacă recomandările vin din partea ministerelor de profil.

3. **Acordarea de decorații** – constituie una dintre prerogativele prin care șeful statului premiază cetățeni pentru merite deosebite.

4. **Grațieri** - este măsura de clemență ce constă în înlăturarea, în total sau în parte, a executării pedepsei aplicate de instanța ori în comutarea acesteia în una mai ușoară. Grațierea individuală se acordă la cerere sau din oficiu, numai după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare. Decizia reflectă o opțiune directă a Președinției.

5. **Numiri și schimbări de procurori și de judecători** – atribuțiile președintelui pe zona numirilor/schimbărilor procurorilor sau judecătorilor au crescut, o dată cu reforma în justiție (inițiată în 2004 și continuată puternic în 2005). Prin intermediul ministrului Justiției, care a preluat o parte din rolul Consiliului Superior al Magistraturii de a revoca sau numi procurori și judecători, rolul președintelui a devenit mai important. Pe de o parte, acest indicator reflectă voința ministrului justiției de a opera modificări în sistem și, pe de altă parte, poate indica inclusiv disponibilitatea ca, în baza unei bune colaborări politice între Președinte și ministrul Justiției, primul să își operaționalizeze voința de numire sau revocare a magistraților. În concluzie, acest indicator reflectă foarte mult nivelul de implicare și de responsabilizare al ministrului justiției și al Președintelui față de acțiunile de schimbare din sistem.

6. **Numiri și schimbări de ambasadori** - Președintele, la propunerea Guvernului, acreditează și recheamă reprezentanții diplomatici ai României și aprobă înființarea, desființarea sau schimbarea rangului misiunilor diplomatice. Și aici, decizia este la latitudinea directă a șefului statului, ea reflectând un nivel de implicare specific.

7. **Transmiterea către parlament a unor acte privind încheierea unor acorduri internaționale** – încheierea acordurilor internaționale constituie una din atribuțiile principale prin care șeful statului operează în zona politicii externe, alături de acreditarea și rechemarea ambasadorilor și reprezentanților diplomatici. Șeful statului îndeplinește rolul principal în deciziile de politică externă, dar în acest caz el reflectă o relație de colaborare cu Guvernul (această instituție fiind cea care, în primă instanță, încheie aceste acte).